

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਟੇਕ ਚੰਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੇ.
ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ
1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 495-ਡੀ.

ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ (ਪਹਿਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਨਿਯਮ (1961)- ਨਿਯਮ 4- "ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" - "ਦਿਨ" ਦਾ ਅਰਥ - ਦਾ ਅਰਥ - ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ, ਕੀ ਲੇੜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਕਾਨੂੰਨ ਜੇ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਐਕਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਉਹ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ- ਕੀ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) - ਧਾਰਾ 226- ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ - "ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਗਲਤੀ" - ਦਾ ਅਰਥ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ (ਪਹਿਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਨਿਯਮ (1961) ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ, ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਟਰਮਿਨਸ ਏ ਕੁਆ ਅਤੇ ਟਰਮਿਨਸ ਐਂਡ ਕਿਊਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਮੀਨਲ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ "ਦਿਨ" ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ "ਕੈਲੰਡਰ ਦਿਨ" ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਦਿਨ' ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਧੀ ਰਾਤਾਂ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੇਸ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਹਨੇਰੇ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਿਭਾਗੀ ਇਕਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਗਲਤੀ" ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਗਲਤੀ, ਜਦੋਂ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਰ.ਐਲ. ਆਨੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਸੰਧੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਟੈਕ ਚੰਦ, ਜੇ.- ਇਹ ਦੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ.ਲੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮੈਸਰਸ ਬੀ. ਸੇਨ, ਐਸ.ਐਨ. ਐਂਡਲੇ ਅਤੇ ਜੇ.ਬੀ. ਦਾਦਾਚਾਂਜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ.ਲੱਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਚੋਣ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ (ਪਹਿਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਨਿਯਮ, 1961, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਅਧੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਧੀਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਅੰਕੜੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"4. ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ - ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਅਤੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਉਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

6 ਮਾਰਚ, 1962 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਲ. ਮਹਿਰਾ, ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁੱਧਵਾਰ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1962, ਸ਼ਾਮ 4.30 ਵਜੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਨ ਲਈ। ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਬਜਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ.ਲੱਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗਜਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤਾਰਾਚੰਦ ਬ੍ਰਿਜਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੌਥਾ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1962 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.30 ਜਾਂ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ 30 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ 31 ਮਾਰਚ, 1962 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.30 ਵਜੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 7-7 ਵੋਟਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਨੂੰ 2 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਟ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਐੱਮ. ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਨੁਕਤਿਆਂ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, (2) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ (3) ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਾਂਗਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਨੁਕਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ, 1962 ਦੀ ਮਿਤੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 3.30 ਤੋਂ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲੰਮੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਉਹ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ "ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 21 ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ "ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ.ਐਮ. ਲਾਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਤਾ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ "ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ", "ਇੱਕੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੋਣ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਜੇਕਰ ਅੰਤਮ ਦਿਨਾਂ, ਭਾਵ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰਮਿਨਸ ਏ ਕੁਆ ਨੂੰ 'from' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਟਰਮਿਨਸ ਐਡ ਕਿਉਮ ਨੂੰ 'to' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜ਼ੋਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਹੀ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੁਪਹਿਰ 3.30 ਜਾਂ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ, 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਸਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਪ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੰਟਿਆਂ, ਮਿੰਟਾਂ ਜਾਂ ਸਕਿੰਟਾਂ

ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਿਨ ਦੀ ਹੋਰ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ ਨੂੰ ਘੱਟਿਆਂ ਜਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ "ਦਿਨ" ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ "ਕੈਲੰਡਰ ਦਿਨ" ਜਾਂ "ਪੂਰਾ ਦਿਨ" ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਦਿਨ' ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਧੀ ਰਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਜੋਂ ਦਿਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਹਨੇਰੇ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਗਿਣਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 'ਤੋਂ' (from) ਅਤੇ 'ਤੋਂ' (to) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਗੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਟਰਮੀਨਲ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ 'ਪਹਿਲਾਂ' ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੈ

- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 'ਪਹਿਲਾਂ' ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਣਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, ਜੋ ਕਿ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ "ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਅਤੇ "ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ, ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਟਰਮਿਨਸ ਏ ਕੁਆ ਅਤੇ ਟਰਮਿਨਸ ਐਡ ਕਿਊਮ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 1 ਅਤੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਟਰਮੀਨਲ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਿਭਾਗੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਮ "ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇਣ ਵਾਲੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1862 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਗਲੀ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਤਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 14 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿਟੀ, ਜੋ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" (ਰੇਲਵੇ ਸਲੀਪਰਸ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ) (1)

ਪੰਨਾ 207 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਚੋਟਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਚੋਟਾਂ ਦਿਨ ਦੇ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਖਲ ਜਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।" ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:-

"ਹੁਣ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ 3 ਜਨਵਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਚੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 13 ਹੋਰ ਦਿਨ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ 16 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।"

ਬੇਕਨ, ਵੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1862 ਦੀ 51 ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 3 ਅਤੇ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 13 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਤਰਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਲਰਜ਼ ਡੇਲ ਅਤੇ ਐਸਵੁੱਡ ਡੇਲ ਲਾਈਮ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ) (2), ਮੈਂ ਰੀ ਨੈਰਥ ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਹੈਸਲਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, (3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਐਕਟ, 1890 ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੁਆਰਾ 21 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 21 ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਲਾਰਡ ਬੀਸ਼ਰ ਐੱਮ.ਆਰ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼ੈਰਿਫ ਮਾਲ ਨੂੰ 21 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 20 ਦਿਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ; ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਯਮ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਗਣਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਓਨਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾ 270)

ਮੈਕ ਕੁਈਨ ਬਨਾਮ ਜੈਕਸਨ (4) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਅਲਵਰਸਟੋਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਜਿਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਫੂਡ ਐਂਡ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, .. ਜਿਸ ਦਿਨ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਚੌਦਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਨ' ਹੁੰਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੌਦਾਂ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਲੰਘ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਟਰਨਰ (5) ਵਿੱਚ, "ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੱਤ ਸਾਫ਼ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ 'ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੈਨਲ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 'ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ' ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਸੱਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਨਾਂ' ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।" (ਪੰਨਾ 360)।

ਰੀ ਹੈਕਟਰ ਵੁਲਿੰਗ, ਲਿਮਟਿਡ (6) ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1929 ਦੀ ਧਾਰਾ 117, ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਨ.ਵੀ.ਆਰ. ਨਾਗੱਪਾ ਚੇਤਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰੇਸ ਕਲੱਬ ਇਸਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਲ. ਰਾਜਾ ਉਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ (7), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 81(2) ਵਿੱਚ "21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 21 ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੇਖਮਲ ਭੂਰੇਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮੁੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਜੈਪੁਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ (8), ਰਾਜਸਥਾਨ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਕੇਟਰਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (9) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ (10), ਏ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਖ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਤਲਬ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ "ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਧਾਂ"। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਟਰਮਿਨਸ ਏ ਕੁਆ ਅਤੇ ਟਰਮੀਨਸ ਐਡ ਕਿਊਮ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (11) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 119 ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 81(1) ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਚੋਣਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਚੋਣਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ ਇਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਨਿਯਮ 119 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੋਣਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਬਨਾਮ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ (12) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55-ਏ(2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਿਆ:-

"ਇੱਕ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵਾਪਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ..."

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ, ਜੋ ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਆਰਡਰ 1, ਰੂਲ 4 ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਸਮੇਤ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਉਸ ਦਿਨ ਨਾ ਪਵੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਨਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ (ਪਹਿਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਨੇ ਨਿਯਮ 3(2) ਵੱਲ ਵੀ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਪਰੀਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਬਕਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ "ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੀਹ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। "ਸਾਫ਼" ਸ਼ਬਦ ਅਗਲੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਨ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਕਲੀਅਰ" ਸ਼ਬਦ ਪਾ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਤਮ *expressio unius est exclusio alterius* ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਉਪਯੋਗ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਜਦੋਂ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਗਲਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਵੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, *ਹਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਸਈਅਦ ਅਹਿਮਦ ਇਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (13) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਅਹੁਦੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਗਿਆਨਤਾ ਜਾਂ ਅਣਦੇਖੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੇਟੈਂਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਣਨਾ ਲਈ ਦਿਨ ਸਾਫ਼ ਦਿਨ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰੁੱਟੀ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ, ਪ੍ਰਤੱਖ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (*ਆਰ. ਐਨ. ਨੈਰਥੰਬਰਲੈਂਡ ਕੰਪਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ* (14), *ਲੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੋਅਮੈਨ ਗਿਲਡ ਆਫ਼ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ* (15), *ਅਤੇ ਰੀ ਗਿਲਮੋਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ* (16))। ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਗਲਤੀ" ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੰਬੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਸਲਾ ਸੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਗੜਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕੋਰਟ, ਨਾਗਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (17) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (*ਬਟੁਕ ਕੇ. ਵਿਆਸ ਬਨਾਮ ਸੂਰਤ ਬੋਰਗੜ੍ਹ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ* (18), *ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਬਸੈਕਾਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇਵੈਕਿਊ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ*

ਜਨਰਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (19), ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਨਿਗਰਾਨ ਜਨਰਲ, ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (20) ਨਗਨੋਂਦਰ ਨਾਥ ਬੋਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਹਾੜੀ ਡਵੀਜ਼ਨ (21), ਅਤੇ ਸਤਿਨਾਰਾਇਣ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਹੋਗੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਭਵਨੰਪਾ ਤਿਰੂਮਾਲੇ (22)। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਪੇਟੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਵੀਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਰਮਨ ਅਤੇ ਰਮਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (23), ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਅਈਅਰ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਿਆਂ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ, ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਭੁੱਲ, ਗਲਤੀ, ਜਾਂ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ।"

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (24) ਵਿੱਚ, ਦੁਲਟ, ਜੇ. ਨੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਹੈ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਥੇ ਚੋਣ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਭੌਤਿਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਨੇ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬ੍ਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਟਿਕਾਊ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਦੋ ਟਰਮੀਨਲ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 10 ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਬੀਤਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਭੁੱਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੂਲਾ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੈਨੇਕਸ ਆਰਥਰ ਪੈਟਰਿਕ ਓ' ਰੀਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਿਰਿਲ ਕਥਬਰਟ ਗਿਟਨਸ ਵਿੱਚ (25); ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਜਾਂ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਕੋਟਰਰਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੱਟ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 495-ਡੀ ਅਤੇ 1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 496-ਡੀ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

- (1) 1885 (29) Ch. D. 204 at p. 205
- (2) (1885) 31 Ch.D 211 at p 214.
- (3) (1895) 2 Q.B 284.
- (4) (1903) 2 K.B.163
- (5) (1909) 1 K.B. 346
- (6) 1936 Ch. D. 208
- (7) A.I.R 1951 Mad 881(2)
- (8) AIR 1957 Raj 388.
- (9) I.L.R (1963) 1 Punj 761
- (10) A.I.R. 1924 Mad 257
- (11) A.I.R 1957 S.C 271
- (12)A.I.R 1958 punjab 483
- (13) (1955) 1 S.C.R 1104
- (14) (1952) 1 All. E.R. 122
- (15)(1952) 1 All. E.R. 1175
- (16)(1957) 1 All. E.R. 796
- (17) A.I.R. 1963 S.C. 114
- (18) A.I.R. 1953 Bom. 133
- (19)A.I.R. 1952 S.C. 319
- (20)A.I.R. 1957 S.C. 804
- (21)A.I.R. 1958 S.C. 398
- (22)A.I.R. 1960 S.C. 137
- (23)A.I.R. 1952 S.C. 192
- (24).L.R. (1961) 2 Punj. 860=1961 P.L.R. 485 F.B
- (25) A.I.R. 1949 P.C. 313

ਨੋਹਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।